

Το κείμενο αποδίδει με θαυμάσιο τρόπο την κατάσταση που επικρατεί στη ναζιστική Γερμανία, όπου οι ανθρώπινες σχέσεις, ακόμη και οι πιο στενές, δηλητηριάζονται από τον φόβο και την καχυποψία. Η επιβεβλημένη λογοκρισία στον δημόσιο χώρο εισβάλλει και στον ιδιωτικό χώρο, μέσα στο σπίτι, ακόμη και ανάμεσα στα μέλη της οικογένειας. Η καχυποψία και ο φόβος καταστρέφουν την επικοινωνία, διαλύουν τον λόγο, οδηγούν τους ανθρώπους να αυτολογοκρίνονται, να σιωπούν ή να μιλούν, χωρίς να μιλούν, να σαλιαρίζουν, όπως λέει ο Ναζίμ Ασίν. Σχετικά με τις σιωπές στο θέατρο βλέπε και το κείμενο του Κ. Γεωργουσόπουλου *Οι γλώσσες της σιωπής*, [εδώ](#).

Ασκήσεις

1. Να εντοπίσετε σημεία του κειμένου που τεκμηριώνουν την παραπάνω άποψη, προσέχοντας πώς επικοινωνεί το ζευγάρι με τους φίλους, με την υπηρέτρια, με το παιδί τους, καθώς και μεταξύ τους.
2. Να εντοπίσετε τα μέρη του κειμένου στα οποία το παιδί μιλάει και τα μέρη στα οποία παραμένει σιωπηλό. Τι παρατηρείτε; Γιατί νομίζετε ότι ο συγγραφέας δίνει ελάχιστες ατάκες στον ρόλο του παιδιού; Πώς εκμεταλλεύεται δραματουργικά τη σιωπή του παιδιού;
3. Εργαστείτε σε ομάδες, για να σκηνοθετήσετε και να παίξετε το μονόπρακτο.
 - Πώς θα σκηνοθετούσατε τον ρόλο του παιδιού;
 - Πώς φαντάζεστε τη σκηνική δράση του παιδιού στα μέρη του έργου, όπου σιωπά; Τι κάνει στο πρώτο μέρος (ως την ατάκα της μητέρας *Κλάους Χάινριχ, άφησε ήσυχο το ραδιόφωνο!*); Πότε το παιδί αποχωρεί από το δωμάτιο;
 - Τι προτείνετε για την ερμηνεία του ρόλου του παιδιού στο τέλος του έργου;
4. Εργαστείτε σε ομάδες και προσπαθήστε να δώσετε έναν ορισμό της **ΟΡΙΣΜΟΣ** λογοκρισίας, λαμβάνοντας υπόψη και το μονόπρακτο *Ο σπιούνος* του Μπρεχτ. Να συγκρίνετε τους ορισμούς που δώσατε με ορισμούς από λεξικά. Σχετικά με τον ορισμό βλ. και [Έκφραση-Έκθεση Β'λυκειού, σ. 226](#).
5. Η λογοκρισία που επέβαλε το Υπουργείο Προπαγάνδας της ναζιστικής Γερμανίας, υπό τη διεύθυνση του Γκέμπελς, κορυφώθηκε με το κάψιμο βιβλίων το 1933. Στις 10 Μαΐου, το βράδυ, οι Ναζί έκαναν πορείες, κρατώντας πυρσούς και τραγουδώντας ύμνους, και πέταξαν στην πυρά περίπου 25.000 βιβλία. Ορισμένα από τα βιβλία αυτά ήταν έργα Εβραίων συγγραφέων, όπως του Αϊνστάιν, του Φρόιντ και του Μαρξ, τα περισσότερα δεν ήταν έργα Εβραίων, όμως οι Ναζί θεωρούσαν ότι περιέχουν ιδέες αντίθετες προς τα ναζιστικά ιδεώδη. Σήμερα, περισσότερο από 80 χρόνια μετά, πώς μπορούμε να αποτιμήσουμε αυτό το γεγονός;
 - Να ερευνήσετε το παραπάνω ιστορικό γεγονός, συγκεντρώνοντας πληροφορίες από το διαδίκτυο. Φροντίστε να ελέγχετε την αξιοπιστία των πηγών σας, αντλώντας και διασταυρώνοντας πληροφορίες από επιλεγμένους ιστότοπους.
 - Να αναπτύξετε τις σκέψεις σας σε ένα κείμενο με τη μορφή άρθρου, **ΑΡΘΡΟ** λαμβάνοντας υπόψη και την παρακάτω προφητική ρήση του Γερμανοεβραίου ποιητή Χάινριχ Χάινε, την οποία διατύπωσε περίπου έναν αιώνα πριν από το κάψιμο των βιβλίων: *Αυτό ήταν μόνο η αρχή· εκεί όπου καίγονται βιβλία, στο τέλος καίγονται και άνθρωποι*, Heinrich Heine, *Almansor* (1821).

10 Μαΐου του 1933, πλατεία Όπερας του Βερολίνου

Η φωτογραφία από τη διεύθυνση http://patarilogotexnon.blogspot.gr/2013/05/blog-post_10.html